

Bruxelles, 28.10.2019.
COM(2019) 486 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Godišnji program rada Unije za europsku normizaciju za 2020.

1. Uvod

U godišnjem **programu rada** Unije za europsku normizaciju¹ (program rada) za 2020. utvrđeni su prioriteti europske normizacije. U njemu se određuju specifični ciljevi i politike za europske norme i normizacijske dokumente u nadolazećem razdoblju te vrste mjera koje Komisija namjerava poduzeti². Te su mjere za europsku normizaciju ugrađene u politike Unije, kao što su digitalno i jedinstveno tržište, energetska učinkovitost i klima te međunarodna trgovina. Normama se podupiru te politike kako bi se zajamčilo da europski proizvodi i usluge budu konkurentni u svijetu i odražavaju najsuvremenije aspekte zaštite, sigurnosti, zdravlja i zaštite okoliša.

U programu rada navode se i mjere koje Komisija namjerava poduzeti tijekom 2020. kako bi poboljšala upravljanje europskim normizacijskim sustavom te uključivost i međunarodni učinak tog sustava.

Utjecaj programa rada na proračun nije veći nego što je već navedeno u nacrtu proračuna za 2020.

2. Prioriteti europske normizacije

Norme imaju važan gospodarski učinak, koji poduzeća i potrošači na jedinstvenom tržištu osjećaju svaki dan. Funkcionalan normizacijski sustav omogućuje Europi da zadrži svoju početnu prednost i drži korak s promjenama i prilikama koje nastaju zbog tržišnih kretanja. Istodobno norme europskim građanima jamče visoku razinu sigurnosti, zdravlja, zaštite potrošača i zaštite okoliša.

Norme imaju poticajnu ulogu jer proizvođačima nude stabilnu osnovu za ulaganja u nove tehnologije i digitalizaciju proizvodnih procesa.

U ovom se dijelu opisuju zahtjevi za razvoj i/ili reviziju usklađenih³ europskih normi kojima se podupire zakonodavstvo Unije i analiziraju širi strateški prioriteti Komisije u pogledu europske normizacije. Komisija će pomno pratiti programe rada europskih organizacija za normizaciju kako bi zajamčila da zahtjevi opisani u nastavku budu propisno razvijeni, a strateški prioriteti Komisije uzeti u obzir.

2.1. *Usklađene europske norme kao potpora zakonodavstvu EU-a*

Europski normizacijski sustav temelji se na javno-privatnom partnerstvu između Komisije i normizacijske zajednice. Jedinstven je zbog uporabe usklađenih normi. Te se norme razvijaju (ili prema potrebi revidiraju) na temelju zahtjeva Komisije za primjenu zakonodavstva Unije o usklađivanju⁴. Nakon što su donesene, norme postaju dio prava Unije, a njihova primjena

¹ Članak 8. Uredbe (EU) br. 1025/2012.

² Za opsežniji popis mjera vidjeti prilog ovoj Komunikaciji.

³ Ne isključujući europske norme kojima se osigurava poštovanje zahtjeva opće sigurnosti iz Direktive 2001/95/EZ o općoj sigurnosti proizvoda.

⁴ Vidjeti članak 10. Uredbe (EU) br. 1025/2012.

omogućuje pretpostavku da su proizvodi proizvođača na jedinstvenom tržištu u skladu sa zahtjevima zakonodavstva Unije.

To daje važnu pravnu sigurnost i stabilnost korisnicima usklađenih normi. Za proizvođače smanjuje troškove, što je s druge strane važno za ulagače, a malim i srednjim poduzećima omogućuje da na tržište bez dodatnih troškova stave proizvode u skladu sa zakonodavstvom Unije. Povećava i javnu odgovornost regulatora koji moraju prikladno nadzirati te usklađene norme. Komisija 2020. namjerava zatražiti da se radi potpore zakonodavstvu EU-a razviju i/ili revidiraju usklađene norme u nekoliko ključnih područja kao što su zaštita okoliša i jedinstveno tržište robe.

Zatražit će razvoj normi za recikliranje i ponovnu uporabu plastičnog ribolovnog alata⁵. Tim usklađenim normama poduprijet će se provedba Direktive 2019/904 o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš.

U skladu s ciljevima Uredbe (EU) 2017/1369 o označivanju energetske učinkovitosti i Direktive 2009/125/EZ o zahtjevima za ekološki dizajn Komisija će predložiti razvoj normi za mjerenje energetske učinkovitosti električnih motora, grijača vode, perilica rublja i kućanskih perilica-sušilica. Tim će se normama poduprijeti provedbeni pravni akti⁶ povezani s određenim kategorijama proizvoda.

Jedna od ključnih inicijativa u tom kontekstu bit će da europske organizacije za normizaciju ažuriraju postojeće usklađene norme, što će Komisija zatražiti kako bi se uzeli u obzir zahtjevi iz Direktive 2013/29/EU o pirotehničkim sredstvima i najnovija dostignuća u tehnologiji⁷. Tim će se ažuriranjem povećati sigurnost pirotehničkih sredstava i kvaliteta ocjena njihove sukladnosti jer će se postojeće norme u tom području uskladiti s aktualnim zakonodavnim i sigurnosnim zahtjevima te s najnovijom tehnologijom.

U skladu sa zahtjevima osnovnog sigurnosnog standarda, Direktive Vijeća 2013/59/EURATOM, Komisija u području medicine namjerava zatražiti usklađene norme za projektiranje, proizvodnju, ugradnju, uporabu i provjeru funkcioniranja kalibratora doza radionuklida⁸. Tim će se normama poboljšati postupak optimizacije doza provjerom aktivnosti primijenjene na pacijentima s pomoću kalibratora doza radionuklida.

Nadalje, Komisija namjerava zatražiti od europskih organizacija za normizaciju da revidiraju usklađene norme koje se primjenjuju kao potpora Direktivi 2014/34/EU u vezi s opremom i zaštitnim sustavima namijenjenima za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama kako bi se uzela u obzir tehnološka ažuriranja⁹.

Područje primjene nedavno donesene Uredbe (EU) 2019/1009 o gnojivima proširuje se s gnojiva od mineralnih ili kemijskih anorganskih materijala na gnojiva od recikliranih ili organskih materijala. Usklađivanje analitičkih ispitnih metoda za provjeru usklađenosti gnojivbenih proizvoda od sekundarnih sirovina omogućit će zajedničku inspekciju i

⁵ Vidjeti mjere povezane s ribolovnim alatom u Europskoj strategiji za plastiku u kružnom gospodarstvu – COM(2018) 28 final i mjeru 13. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

⁶ Vidjeti pojedinosti u mjerama od 1. do 3. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

⁷ Vidjeti mjeru 7. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

⁸ Vidjeti mjeru 8. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

⁹ Vidjeti mjeru 6. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

ispitivanje sukladnosti s pravnim zahtjevima, što će olakšati trgovanje na jedinstvenom tržištu¹⁰.

Kad je riječ o Uredbi (EZ) 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija, Komisija namjerava zatražiti od europskih organizacija za normizaciju da utvrde granice migracije za ograničene tvari (policiklički aromatski ugljikovodici) u gumenim i plastičnim materijalima koji se upotrebljavaju u proizvodima široke potrošnje¹¹.

Za odgovarajuće funkcioniranje sustava za usklađivanje utvrđenog u Uredbi (EU) br. 305/2011 o građevnim proizvodima ili na temelju te uredbe potreban je zajednički tehnički jezik. Komisija u tu svrhu namjerava zatražiti razvoj niza normi¹².

S obzirom na učinak tijela za usklađivanje na unutarnjem tržištu, a posebice na MSP-ove, važno je osigurati da akreditacija i ocjenjivanje sukladnosti budu jednako strogi u svim državama članicama. Stoga će Komisija zatražiti razvoj usklađenih normi¹³ radi potpore Uredbi (EZ) br. 765/2008 o akreditaciji i Uredbi (EZ) br. 1221/2009 o nadzoru tržišta.

Naposljetku, usklađene norme bit će potrebne kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga utvrđenima Direktivom (EU) 2019/882¹⁴. Te će norme pomoći u usklađivanju pristupa koje proizvođači i pružatelji usluga trenutačno primjenjuju kako bi ispunili zahtjeve kad god proizvode/nude proizvode i usluge s posebnim značajkama pristupačnosti te će se tako osobama s invaliditetom omogućiti bolji pristup proizvodima i uslugama na unutarnjem tržištu.

2.2. *Strateški prioriteti za europski normizacijski sustav*

Komisija namjerava nastaviti suradnju s partnerima u europskom normizacijskom sustavu u strateški važnim poljima kako bi osigurala da razvijene norme podupiru njezine široke prioritete politike za potpuno funkcionalno jedinstveno tržište.

Umjetna inteligencija imat će velik utjecaj na gospodarstvo i društvo u cjelini. Komisija je 2018. prepoznala važnost umjetne inteligencije za jedinstveno tržište u Komunikaciji „Umjetna inteligencija za Europu”¹⁵. U toj je komunikaciji utvrđena europska inicijativa o umjetnoj inteligenciji kao dijelu jedinstvenog digitalnog tržišta i naglašena je njezina važnost za industrije Unije na konkurentnom globalnom tržištu. Standardizacija pomaže u suočavanju s izazovima koje donosi ta ključna tehnologija, posebice kad je riječ o sigurnosti, odgovornosti i etičkim pitanjima. Razvoj normi koje odražavaju europsku perspektivu za rad sustava temeljenih na umjetnoj inteligenciji trebao bi biti važan prioritet europskih organizacija za normizaciju.

Normizacija je važna za razvoj interneta stvari jer su sigurnost, zaštita, pouzdanost i interoperabilnost ključni u svijetu u kojem se sve temelji na pametnim uređajima. Stoga bi se europske organizacije za normizaciju trebale usredotočiti na razvoj normi kojima bi se

¹⁰ Vidjeti mjeru 5. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

¹¹ Vidjeti mjeru 4. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

¹² Vidjeti mjeru 9. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

¹³ Vidjeti mjeru 11. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

¹⁴ Vidjeti mjeru 12. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

¹⁵ COM(2018) 237.

poboljšali sigurnosni protokoli, predviđali i smanjivali kibernetičke napade te osigurala interoperabilnost različitih mreža interneta stvari.

Zaštita tehnologija od kibernetičke prijetnje uspostavom kibernetičke sigurnosti preduvjet je za njihovo uvođenje i uporabu. To je važno radi zaštite privatnosti, ali i zaštite važne europske infrastrukture kao što su postrojenja za proizvodnju energije te prijenosne i telekomunikacijske mreže. Aktom o kibernetičkoj sigurnosti EU-a¹⁶ uspostavlja se europski okvir za kibernetičku sigurnost certifikaciju proizvoda, usluga i procesa IKT-a. Normizacija ima važnu ulogu u tom novom okviru. Komisija stoga očekuje blisku suradnju u pitanjima kibernetičke sigurnosti između europskih organizacija za normizaciju i Agencije EU-a za kibernetičku sigurnost, ENISA-e¹⁷, kako bi pridonijele dovršetku europskog jedinstvenog tržišta, odgovorile na zahtjeve i brze promjene u području privatnosti te povećale opću razinu kibernetičke sigurnosti u EU-u.

Komisija je donijela Preporuku o europskom formatu za razmjenu elektroničke zdravstvene evidencije¹⁸. Ta preporuka podupire digitalnu transformaciju sustava zdravstvene skrbi u EU-u jer se njome nastoji omogućiti prekogranični protok zdravstvenih podataka i poduprijeti države članice u nastojanjima da građanima osiguraju siguran pristup vlastitim zdravstvenim podacima i njihovu razmjenu kad god su u EU-u. Ta će tehnologija omogućiti ljudima brz pristup vlastitim zdravstvenim podacima i njihovo slanje zdravstvenim djelatnicima, primjerice pri pregledu kod specijalista ili hitnom liječenju u drugoj zemlji EU-a.

Europske organizacije za normizaciju trebale bi podupirati uvođenje preporučenog formata za razmjenu europske elektroničke zdravstvene evidencije razvojem najsuvremenijih normi za zaštitu zdravstvenih podataka te osiguranje sigurnosti mreže i informacijskih sustava na koje se oslanjanju ti sustavi elektroničke zdravstvene evidencije. Time će se izbjeći povrede podataka i smanjiti rizik od sigurnosnih incidenata.

Komunikacija „Na putu prema automatiziranoj mobilnosti: strategija EU-a za mobilnost budućnosti”¹⁹ donesena je 2018. i u njoj je istaknuto da će povezana i automatizirana mobilnost vjerojatno promijeniti način na koji se ljudi kreću i na koji upotrebljavaju, prodaju i posjeduju vozila. Otvorit će i nova područja za poslovni razvoj i utrti put za nove usluge mobilnosti u promjenjivom energetske tržištu. Uspjeh tog prelaska na mobilnost ovisi o učinkovitosti, cjenovnoj pristupačnosti i održivosti novog sustava. Uloga je normizacije podupirati interoperabilnost i međupovezanost različitih podsustava, tj. vozila, cesta i energetske sustava. Europske organizacije za normizaciju trebale bi blisko surađivati s automobilske industrijom, dobavljačima energije i sektorom IKT-a kako bi razvili norme koje se odnose na interoperabilnost kooperativnih sustava koji obuhvaćaju sve klase vozila, preko granica i neovisno o markama, a posebice je važna potpora normizaciji komunikacijskih protokola za konvoje vozila različitih marki.

Slično tome, razvoj normi za digitalizaciju, automatizaciju i kibernetičku sigurnost ključan je za željeznički sektor. Te norme²⁰ olakšat će integraciju različitih željezničkih podsustava u

¹⁶ COM(2017) 477 final.

¹⁷ Agencija Europske unije za mrežnu i informacijsku sigurnost.

¹⁸ C(2019) 800 od 6. veljače 2019.

¹⁹ COM(2018) 283 final.

²⁰ Vidjeti mjeru 10. u Prilogu ovoj Komunikaciji.

multimodalni prometni sustav i zaštititi potencijalne slabe točke ili komponente od neovlaštenog pristupa.

Industrija čelika proteklih je desetljeća ostvarila znatna smanjenja emisija stakleničkih plinova poboljšanjem energetske učinkovitosti i uvođenjem novih tehnologija. Međutim, trenutačni procesi dosegli su svoje granice te postoji potreba da se razviju nove tehnologije kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i postigli ciljevi okvira za klimatsku i energetska politiku do 2030. te dugoročna strategija do 2050. Uzimanje u obzir normi u fazi istraživanja novih inovativnih proizvodnih procesa pomoći će u neometanom prelasku na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika. Osim toga, europske norme mogu pridonijeti usklađenom uvođenju inovativnih tehnologija proizvodnje čelika na jedinstveno tržište.

Europski program industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP)²¹ uspostavljen je radi potpore konkurentnosti i inovacijskoj sposobnosti obrambene industrije Unije. Radi se o pilot-programu Europskog fonda za obranu (EDF) kojim će se državama članicama dati financijski poticaji za sudjelovanje u zajedničkom istraživanju obrambene opreme i tehnologija u EU-u unutar sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (2021.–2027.). EDIDP, kao dio Europskog programa obrane, namijenjen je pružanju financijske potpore europskoj obrambenoj industriji pri razvoju novih proizvoda i tehnologija u odabranim područjima. Program rada EDIDP-a za 2020. i 2021. donesen je 19. ožujka 2019., a pozivi na podnošenje prijedloga za 2019. objavljeni su 4. travnja 2019. Veća suradnja među državama članicama u području obrane stvara ekonomije razmjera jer se smanjuju troškovi proizvodnje i kupnje vojnog materijala. Norme bi trebale podupirati tu suradnju pružanjem zajedničke nomenklature za dizajniranje, razvoj i nabavu relevantnog materijala.

3. Međunarodna suradnja

Sastanak predsjednikâ Junckera i Trumpa u srpnju 2018. i zajednička izjava²² koja je iz njega proizašla i u kojoj se izričito navodi suradnja u području normi kao prioritet za povećanje trgovine i rasta u obje regije doveli su do uspostave Izvršne radne skupine EU-a i SAD-a, kojoj je suradnja u području normizacije jedan od prioriteta.

Novi poticaj odnosima EU-a i Kine dao je 21. sastanak na vrhu tih dvaju trgovinskih partnera održan 9. travnja 2019.²³ Normizacija se sad pomno prati kao ključni pokazatelj otvaranja kineskog tržišta, a posebice aspekti pristupa poduzeća/društava kćeri iz EU-a kineskim postupcima normizacije te stupanj prihvaćanja međunarodnih normi u Kini. Kako bi se učinkovitije promicale europske norme, uvest će se sustavno mapiranje kineskih postupaka normizacije. U tom kontekstu radna skupina EU-a i Kine o normizaciji predstavlja važnu platformu za dijalog i suradnju.

Normizacija je uvijek ključan dio poglavlja o tehničkim preprekama trgovini u svakom sporazumu o slobodnoj trgovini o kojem se pregovara i to će ostati tako i u budućnosti. Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura stupa na snagu početkom 2020., a nastaviti će se i pregovori o sporazumima o slobodnoj trgovini s Australijom, Novim

²¹ Uredba (EU) 2018/1092.

²² STATEMENT/18/4687.

²³ <https://www.consilium.europa.eu/media/39020/euchina-joint-statement-9april2019.pdf>

Zelandom, Indonezijom i Mercosurom, što je dokaz EU-ove otvorenosti prema djelovanju na svjetskoj razini u nastojanju da se povećaju europska konkurentnost, broj radnih mjesta i rast.

4. Javno-privatno partnerstvo

4.1. Upravljanje

Pravodobna izrada kvalitetnih normi i dalje je Komisijin prioritet. U tom pogledu posebna pozornost trebala bi se posvetiti usklađenim normama kako bi se udovoljilo novoj sudskoj praksi Suda. Kao dio europskog prava, usklađene norme moraju ispuniti definirane kriterije kvalitete u pogledu oblika i tehničkog sadržaja.

Posebice je s obiju strana potrebno posvetiti pozornost kvaliteti usklađenih normi kojima se osigurava pravni učinak pretpostavke o sukladnosti. U tom kontekstu, Komisija je 22. studenoga 2018. donijela Komunikaciju „Usklađene norme: poboljšanje transparentnosti i pravne sigurnosti za potpuno funkcionalno jedinstveno tržište”²⁴. U toj se komunikaciji daje pregled funkcioniranja europskog normizacijskog sustava i definiraju posebne mjere koje će Komisija poduzeti radi potpore provedbi Uredbe o europskoj normizaciji²⁵.

U tom će pogledu Komisija nakon savjetovanja izdati i dokument sa smjernicama o praktičnim aspektima provedbe Uredbe o europskoj normizaciji, u kojem će se posebna pozornost posvetiti podjeli uloga i odgovornosti u postupku razvoja usklađenih normi te učinkovitosti, uključenosti i brzini postupaka normizacije. U tim će smjernicama Komisija uzeti u obzir nedavnu sudsku praksu, a posebice uvjete koji su potrebni za usklađivanje s Uredbom o europskoj normizaciji i poboljšanje postupka normizacije u praksi. Nakon tih koraka Komisija će nastaviti preispitivati svoje postupke u razgovoru sa svim uključenim dionicima.

Komisija preporučuje da se europske organizacije za normizaciju pridržavaju smjernica, posebice kad je riječ o pravodobnom dostavljanju svih dokumenata potrebnih za procjenu nacrtu usklađenih normi radi neometanog tijeka postupka procjene.

Komisija će i dalje podupirati proces upravljanja svim dostupnim relevantnim sredstvima, kao što su Odbor za norme, Platforma s više dionika za normizaciju IKT-a i strukturni dijalozi s europskim organizacijama za normizaciju. U tom kontekstu Komisija potiče europske organizacije za normizaciju da aktivno sudjeluju u tim platformama kako bi nastavile pridonositi oblikovanju europske industrijske i digitalne politike.

4.2. Uključivost

Uključivost i transparentnost ključne su značajke europskog normizacijskog sustava. Komisija će stoga nastaviti podupirati uključivanje dionika koji predstavljaju MSP-ove,

²⁴ COM(2018) 764.

²⁵ Uredba (EU) br. 1025/2012.

potrošače, interese zaštite okoliša i sindikate u postupak normizacije (tzv. organizacije iz Priloga III.^{26, 27}).

Financijska potpora organizacijama koje predstavljaju MSP-ove te socijalne i društvene interese na europskoj razini omogućila je postupno uključivanje članova u aktivnosti normizacije. Međutim, još postoje određeni izazovi kad je riječ o njihovu učinkovitom sudjelovanju u postupku normizacije.

Komisija će pomno pratiti kako europske organizacije za normizaciju provode zahtjeve za djelotvorno sudjelovanje organizacija iz Priloga III., u skladu s člankom 5. Uredbe o europskoj normizaciji.

Europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC i međunarodne organizacije za normizaciju temelje se na načelu nacionalnog izaslanstva. U pravilu, očekuje se da će sudjelovanje stručnjaka u izradi normi biti otvoreno za sve. Komisija poziva organizacije iz Priloga III. da u svoja godišnja izvješća uključe sve slučajeve u kojima su dionici zatražili sudjelovanje, ali nisu mogli sudjelovati u aktivnostima normizacije; to bi trebalo uključivati i međunarodnu razinu (ISO, IEC).

4.3. *Financiranje europske normizacije*

Postojeći okvirni sporazumi o partnerstvu, koji pružaju pravni okvir za Unijino financiranje europskih organizacija za normizaciju, završit će u prosincu 2020. Buduće financiranje europske normizacije dio je Programa za jedinstveno tržište²⁸. Učinak tog programa procijenit će se srednjoročnim i završnim evaluacijama i trajnim praćenjem skupa nadređenih ključnih pokazatelja uspješnosti. Pokazatelj koji se upotrebljava za europsku normizaciju je „Udio europskih normi provedenih kao nacionalne norme u državama članicama u ukupnom broju aktivnih europskih normi”.

²⁶ Prilog III. Uredbi (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji.

²⁷ [Norme za mala poduzeća \(SBS\)](#), [Glas europskih potrošača pri normizaciji \(ANEC\)](#), [Europska konfederacija sindikata \(ETUC\)](#) i [Europska ekološka građanska organizacija za normizaciju \(ECOS\)](#).

²⁸ COM(2018) 441 final.

Istraživanje gospodarskih i društvenih utjecaja normizacije

Europske norme neophodni su instrument za pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. One, među ostalim, podupiru gospodarski rast uklanjanjem prepreka za stavljanje inovativnih, konkurentnih proizvoda i usluga na postojeća tržišta te proširenjem trgovine na nova tržišta. Međutim, njihovi potencijalni i stvarni učinci i funkcije još uvijek nisu dovoljno ispitani te zahtijevaju detaljnije razumijevanje.

U tom kontekstu na poziv Vijeća i u skladu sa Zajedničkom inicijativom o normizaciji, Komisija 2019. pokreće studiju o funkcijama i učincima europskih normi i normizacije u EU-u. Rezultati te studije bit će dostupni 2021.